

melige Demonstration større Betydning, men jeg vil sige, at det havde været i dansk Interesse, om det ikke var sket. Jeg haaber, at den højtærede Krigsminister vil sørge for, at en Gentagelse ikke sker. I øvrigt er det det vigtigste, at det ærede Medlem samtidig med denne sin Kritik indrømmede, at de danske civile Myndigheder havde stillet sig velvilligt. Jeg er ogsaa vis paa, at naar vore tyske Medborgere optræder roligt og uden Udæskning, vil de under det danske Styre kunne holde deres Fester i Fred. Vi ønsker ikke nogen Gentagelse af det, vi kender fra Fremmedstyret, at vi ikke skulde kunne holde vore Fester i Ro og Fred.

Det har været mig en stor Tilfredsstillelse at høre, hvad det ærede Medlem havde at sige om Skolen. Folkeskolen er noget af det allervigtigste, vi har haft at ordne ved Genforeningen. Naar det danske Styre i Tiden mellem Krigene brød sammen i Mellemslesvig, skyldtes det væsentligst, at Skoleforholdene ikke var gode og ikke, som Befolkningen kunde forlange. Det er unødvendigt at sige her, hvor uheldigt det preussiske Skolestyre har virket. Netop paa det Omraade har vi lidt størst Uret, og paa det Omraade var der vokset den største Bitterhed op. Under det forberedende Arbejde til Genforeningen paa Skolens Omraade var vi alle klare over, at vi ikke vilde gentage de Fejlgreb, der var sket i Fortiden. Der blev af Vælgerforeningens Tilsynsraad nedsat et Udvalg, der skulde forberede navnlig Folkeskolens Overgang til dansk Styre; og det er mig en Glæde her at omtale, hvor godt vi blev modtaget her i København af den tidligere højtærede Undervisningsminister.

Vi ønskede paa dette Tidspunkt en Omdannelse af Skolen fra Bunden af. Vi havde under det fremmede Styre haft Skolekommissioner og forskellige Selvforvaltningsorganer, men det havde alt sammen kun været et Skin; den virkelige Magt laa hos Staten. Nu ønskede vi en Omdannelse, saaledes at Ansvaret og Indflydelsen kom til at hvile paa Befolkningen, og det synes mig, at det er lykkedes. Det skyldes den nuværende højtærede Undervisningsministers Initiativ maaske mere end nogen andens, at vi fik folkevalgte Skolekommissioner, valgte efter Forholdstal. Naar det ærede Medlem Hr. Schmidt har klaget over, at der ikke er taget tilstrækkeligt Hensyn til ham og hans Meningsfæller, kan derfor jeg ikke se, at det er rigtigt.

Det var et stort Tillidsbevis overfor

os, at man gav os disse folkevalgte Skolekommissioner. Medens vi i et Par Menneskealdre havde været sat udenfor, fik vi nu Lejlighed til i meget høj Grad at ordne Skolen saaledes, som vi selv ønskede det. Det, vi ønskede, var en Skole, der virkelig tilfredsstillede den danske Befolkningens Trang, og som ogsaa øvede Ret og Retfærdighed mod det tyske Mindretal. Naar det er gaaet saa godt med Skolen, saa skyldes det imidlertid ogsaa, at vi ved Siden af disse Skolekommissioner har faaet Amtsskolekonsulenter. I den gamle Tid havde vi noget, der hed Skoleinspektører, det vil sige Folk, der kommanderede ovenfra. Vi ønskede at faa Amtsskolekonsulenter mere som Befolkningens Raadgivere for at faa Skolen ind i en ny Skure og faa Arbejdet godt i Gang. Og dette er fuldstændig lykkedes. Der er gjort et heldigt Greb med de Mænd, der er udvalgt til Amtsskolekonsulenter, og det er gaaet udmærket med at faa Befolkningen og de nye Lærere til at samarbejde.

Jeg vil ved denne Lejlighed udtale min Glæde over de mange gode, nye Lærere, vi har faaet dernede. Det var slet ikke saa let for dem at komme ned under de nye Forhold. Befolkningens Forhold var dem ukendte, og de kom sammen med mange Kolleger og gamle Lærere, der havde faaet en helt anden Uddannelse, som havde en helt anden Maade at undervise paa end de, og som var uddannede efter andre Metoder. I det hele og store er Arbejdet med Lærerne gaaet godt; og jeg vil tilføje, at det ikke blot er i Folkeskolen, at de nye Lærere har arbejdet godt, men de har ogsaa arbejdet godt paa andre Maader. De har været ivrige for at oprette Ungdomsskoler og Aftenskoler saavel som tekniske Skoler, og de har ydet en udmærket Støtte ved Ordningen af Biblioteksvirksomheden. Paa dette sidstnævnte Omraade fik vi det bedste, Danmark kunde give os. Der blev sendt udmærkede Folk ned til os for at faa Bibliotekerne ordnet, og der er nu gode Biblioteker næsten overalt. Jeg vil gerne udtale min Glæde over, at det saaledes er lykkedes at ordne Biblioteksvirksomheden. Den har spillet en saa uhyre stor Rolle under Fremmedherredømmet gennem den danske Læsning.

Hvis jeg her vilde give en Oversigt i det enkelte over Folkeskolens Arbejde, vilde det blive for indviklet; de fleste her kender ikke meget til Forholdene, som de var og er dernede. Jeg vil derfor blot sige nogle faa Ord om, hvorledes Situationen i sin Helhed er. Der findes i de sønder-